

پیش بینی طلاق عاطفی بر اساس سواد عاطفی و کیفیت زندگی در زنان و مردان متأهل

Prediction of emotional divorce based on emotional literacy and quality of life in male and female couples

Farnoush Farshidi (corresponding Aauthor)

فروش فرشیدی (نویسنده مسئول)

M.A. in Clinical Psychology, Garmsar Branch, Islamic Azad University, Garmsar, Iran

کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی،

Email: farshidifarnoosh@gmail.com

گرمسار، ایران: farshidifarnoosh@gmail.com

Mojtaba Sedaghati Fard

دکتر مجتبی صدقاتی فرد

Associate Professor of Psychology, Garmsar Branch, Islamic Azad University, Garmsar, Iran

دانشیار گروه علوم اجتماعی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی،

گرمسار، ایران

Abstract

Objective: The present study is to evaluate the psychometric properties of the Enriched Childhood Experiences Questionnaire. **Method:** It is a validation type of measurement tool for correlation studies. The questionnaire was distributed among 200 people for response. Confirmatory and exploratory factor analysis were used to assess the construct validity. **Findings:** The results of factor analysis showed that Cronbach's alpha for the main factor of the Childhood Environmental Hazards Questionnaire was 0.71. The intra-item correlation for the questions ranged from 0.67 to 0.71. Also, by conducting a test-retest within a two-week period, a correlation coefficient of 0.86 was obtained at a significance level of 0.99. The concurrent validity of this questionnaire with the Children's Quality of Life Questionnaire was obtained at a correlation coefficient of 0.78 at a significance level of 0.99. The goodness of fit index and goodness of fit explained by the model are 0.91 and 0.90, respectively. Also, the adaptive fit index for good models here is 0.89, which is a desirable value. There were three strong significant factors with an eigenvalue higher than one in this scale, which together explained 70.83 percent of the total variance. **Conclusion:** The Enriched Childhood Experience Questionnaire, which became an internal norm, has appropriate validity and reliability. Its questions have been translated and standardized in accordance with the culture of our country. This questionnaire can show what effects rich childhood experiences can have on adulthood, especially on mate selection, reproduction, and child-rearing. This questionnaire can be used in research.

Keywords: Emotional Divorce, Emotional Literacy, Quality of Life.

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف پیش بینی طلاق عاطفی بر اساس سواد عاطفی، کیفیت زندگی بر روی زنان و مردان متأهل و کارمند انجام شهر تهران انجام شد. روش: به همین منظور به تعداد ۱۴۸ نفر (۸۳ زن و ۶۵ مرد) به روش نمونه گیری تصادفی انتخاب شدند. به منظور اندازه گیری متغیرهای پژوهش از پرسشنامه استفاده شد. در همین راستا پرسشنامه استاندارد مقیاس کارکرد های روان شناختی خانواده ایرانی (IEFES) برای اندازه گیری متغیر سواد عاطفی و پرسشنامه وار و همکاران برای اندازه گیری متغیر کیفیت زندگی به کار گرفته شد. داده های به دست آمده با استفاده از نرم افزار SPSS-۲۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته ها: نتایج حاصل از یافته های پژوهش نشان داد که رابطه بین طلاق عاطفی و سواد عاطفی در زنان ($r = -0/589$) و در مردان ($r = -0/807$)، کیفیت زندگی در زنان ($r = -0/430$) و در مردان ($r = -0/250$) معنادار است. در ادامه از طریق تحلیل رگرسیون چند متغیره، پیش بینی طلاق عاطفی بر اساس سواد عاطفی، کیفیت زندگی مورد بررسی قرار گرفت. نتیجه گیری: تحلیل رگرسیون نشان داد که طلاق عاطفی به عنوان متغیر ملاک بر اساس سواد عاطفی، کیفیت زندگی به عنوان متغیرهای پیش بین هم در زنان و هم در مردان قابل پیش بینی است.

کلمات کلیدی: کلمات کلیدی: طلاق عاطفی، سواد عاطفی، کیفیت زندگی.

تاریخ ارسال: ۱۴۰۱/۰۶/۲۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۰/۰۷

مقدمه

ازدواج نقطه شروع نظام خانواده است. قوانین و قواعدی در همان ابتدای تشکیل خانواده شروع می شود که نشان از آن دارد که خانواده نظام هنجارمند است و بدون قانون پیش نمی رود به همین دلیل روابط اعضا از یک الگوی سازمانی و تثبیت شده ای پیروی می کند. بعد اصلی خانواده به عنوان یک سیستم اجتماعی شامل گروهی از افراد است که از طریق ازدواج، تولید مثل و پرورش فرزندان باهم زندگی می کنند (گابور کیتنر و همکاران ۲۰۱۷). خانواده بدون شک مهمترین سازمانی است که بستر ساز رشد و رفاه (جسمی، روانی و اجتماعی) و به تعادل رسیدن است چراکه دستیابی به جامعه سالم اشکارا در گرو خانواده سالم است (اسکندری و همکاران ۲۰۱۴). وقتی عواطف در بستر یک خانواده فروکش می کند و به تدریج، زندگی رو به سردی می گراید و گاهی این حالت تا جایی ادامه میابد که زوجین زیر یک سقف فقط در کنار هم هستند، اما هیچ علاقه ای به هم ندارند. این وضعیت را طلاق عاطفی می نامند. در طلاق عاطفی زندگی زناشویی فاقد عشق، مصاحبت و دوستی است (عظیمی و همکاران ۲۰۱۳).

پل یوهان^۱ معتقد است که برای بررسی طلاق عاطفی دو رهیافت وجود دارد: در رهیافت نخست، طلاق عاطفی یکی از مراحل طلاق قانونی است و در رهیافت دوم، طلاق مرحله ای نه قبل از طلاق قانونی، بلکه خود مرحله ای مجزا به حساب می آید. پدیده؛ طلاق عاطفی همراه با مفهوم «خانواده توخالی»^۲ مطرح میشود. «خانواده توخالی خانواده ای است که اعضای آن به زندگی خود ادامه می دهند اما از روابط و تعامل با هم همراه با صمیمیت محروم هستند».

آمار رسمی طلاق به طور کامل نشان دهنده میزان شکست همسران در زندگی مشترک نیست، زیرا این تعداد نیز بیشتر است چرا که طلاق های عاطفی نشانگر زندگی های خاموش و توخالی و بدون صمیمیت اختصاص دارد که در آن زن و مرد به سردی با هم زندگی می کنند اما به دنبال طلاق قانونی^۳ نیستند. (عارفی و همکاران ۲۰۲۰). این در حالی است که در طلاق رسمی^۴، زن و مرد با مراجعه به دادگاه به طور قانونی از یکدیگر جدا شده و هیچ تعهدی نسبت به هم ندارند، اما در طلاق عاطفی به قول اکثر تعاریف، زن و مرد زیر یک سقف زندگی میکنند، ولی هیچ رابطه احساسی و تعامل متقابل^۵ میان زوجین یا وجود ندارد و یا بسیار کم است (یزدانی و همکاران ۲۰۱۲).

در این میان مسئله ای که به وجود می آید این است که چگونه تلاش های اولیه برای رسیدن به زندگی مشترک که با خوش بینی همراه است به سرخوردگی می انجامد؟ پیمان ازدواج چگونه شکسته می شود؟ چرا طلاق و جدایی صورت می گیرد؟

باید خاطر نشان کنیم با وجود تلاش های متعدد متخصصان در جهت بهبود شرایط خانواده، سال های اخیر متأسفانه شاهد تعارضات و کشمکش های بسیاری در خانواده بودیم این در حالی است که اغلب افرادی که ازدواج می کنند،

^۱ Johann Paul Friedrich Richter

^۲ Hollow family

^۳ Legal divorce

^۴ Formal divorce

^۵ Mutual interaction

در ابتدا سطح بالایی از خشنودی و رضایت را در زندگی مشترک خود گزارش می‌دهند اما به مرور زمان شاهد افت و دلزدگی به همراه پدیده طلاق عاطفی در این سطح از تفاهم هستیم که اگر حل نشود می‌تواند ثبات رابطه زناشویی را به مخاطره اندازد به ویژه اگر با خشونت فیزیکی همراه باشد، رابطه را با خطر جدایی روبه‌رو می‌کند (گاتمن ۱۹۹۳). آموزش مهارت‌های مبتنی بر سواد عاطفی^۱ از جمله روش‌های درمانی و کاربردی است که می‌تواند برای زنان آسیب‌دیده مورد استفاده قرار گیرد. بررسی‌ها نشان می‌دهد عواملی چون خیانت^۲، فقدان عشق^۳ و مشکلات عاطفی^۴ و نداشتن سواد عاطفی، احساس تنهایی^۵ عاملی است که طلاق عاطفی^۶ را افزایش می‌دهد. (احمد ابادی و همکاران ۲۰۲۰). عنصر سواد عاطفی عامل مهمی در به وجود آمدن یا عدم به وجود آمدن پدیده طلاق عاطفی است زیرا سواد عاطفی می‌تواند فاصله‌ی عاطفی بین زوجین را کم کند. در واقع سواد عاطفی به توانایی‌ای اطلاق می‌شود که ما به وسیله آن قادر به اندیشیدن و فکر کردن، تشخیص دادن، اداره کردن، دریافت و انتقال عواطف خود به طور مناسب هستیم که این عوامل چگونه رفتارها و نگرش ما را شکل داده و بر اندیشه‌ها و باورهای ما تأثیر می‌گذارند. عدم تأمین نیازهای عاطفی که به دلیل فقدان محبت یا عدم ابراز محبت بوده است، به صورت‌های متنوعی مطرح شده است که همگی منجر به سرد شدن رابطه‌ی زن و مرد و گسست عاطفی شده است. در مواردی فقدان محبت و عاطفه از سوی مرد و علاقه یک طرفه زن به همسرش از ابتدای زندگی مشترک و تبدیل تدریجی آن به نفرت وجود داشته است. در مواردی عدم ابراز محبت کلامی و رفتاری مورد انتظار زن به دلیل نگرش متفاوت زن و مرد در زمینه‌ی ابراز محبت، بیان شده است. (علاقبند و همکاران ۲۰۱۹)

متغیر بعدی مورد بررسی کیفیت زندگی^۷ زوجین است که در طول مدت زندگی زناشویی، همواره زوجین به دنبال زندگی باکیفیت هستند و داشتن کیفیت زندگی مطلوب نیز همواره از ارزش‌های تمام اعضای خانواده بوده است (الهه قنبریان و همکاران ۲۰۲۰). کیفیت زندگی مفهومی با دامنه وسیع و با طیفی گسترده است که تحت تأثیر مجموعه‌ای پهناراز سلامت فیزیکی^۸ شخص، حالت روان‌شناختی^۹، سطح استقلال روابط قرار دارد. مطالعه‌ی روابط زوجین به روشن شدن چهارچوب‌های ساختاری که روابط زوجین در آن شکل می‌گیرد کمک می‌کند. کیفیت روابط زناشویی نقش اساسی در ارزیابی کیفیت کلی ارتباطات خانوادگی دارد و مفهومی چند بعدی از زندگی است و شامل ابعاد

^۱Emotional Literacy

^۲ Betrayed

^۳ Lack of love

^۴Emotional problems

^۵ Feeling lonely

^۶ Emotional Divorce

^۷ Quality of life

^۸ Physical health

^۹ cognitive psychology

گونگون ارتباط زوجین مانند سازگاری^۱، رضایت^۲، شادمانی^۳، انسجام^۴ و تعهد^۵ می شود (رحیمی و همکاران)

روش

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. رابطه بین متغیرهای پیش بین با یک متغیر ملاک با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون محاسبه گردید. این پژوهش به این دلیل توصیفی است که محقق به دنبال پیش بینی و تعیین سهم متغیرهای پیش بین (سواد عاطفی، کیفیت زندگی) در بر آورد و تبیین متغیر ملاک (وابسته) یعنی طلاق عاطفی است. این پژوهش از جمله تحقیقات همبستگی است که به علت داشتن چند متغیر پیش بین از نوع طرح های رگرسیون است. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل زوجین متأهل و شاغل ساکن در شهر تهران در سال ۱۴۰۰ بود که بالای ۲۰ سال سن داشتند و گروه نمونه به روش نمونه گیری تصادفی انتخاب شد. ملاک های ورود به پژوهش عبارت بود از رضایت آگاهانه جهت شرکت در پژوهش و افرادی که دارای تحصیلات دیپلم به بالا باشند. ملاک های خروج از پژوهش نیز عدم تمایل به ادامه شرکت در پژوهش و تحت درمان روانپزشک یا رواندرمانی بودن بود. به منظور رعایت اصول اخلاقی پژوهش در مورد محرمانه بودن اطلاعات به نمونه های پژوهش اطمینان داده شد.

ابزار

پرسشنامه طلاق عاطفی گاتمن (۲۰۰۸): این پرسشنامه توسط گاتمن در سال ۲۰۰۸ نوشته شده و شامل جملاتی درباره جنبه های مختلف زندگی است که ممکن است فرد با آن موافق یا مخالف باشد. این مقیاس ۲۴ سؤال دارد و به شیوه بله / خیر باید به آن جواب داد. هر چقدر میزان جواب های بله بیشتر باشد احتمال طلاق عاطفی بیشتر است. بعد از جمع کردن پاسخهای بله، اگر تعداد آن برابر ۸ بالاتر بود زندگی زوجین در معرض خطر و جدایی قرار دارد قابلیت اعتماد آن هم با استفاده از آلفای کرونباخ مشخص شد. در پژوهش مامی و عسگری آلفای کرونباخ برای پایایی پرسشنامه ۰/۸۳ ذکر شده است. همچنین روایی محتوایی پرسشنامه توسط اساتید مطلوب گزارش شده است.

پرسشنامه استاندارد سواد عاطفی مقیاس کارکرد های روان شناختی خانواده ایرانی^۶ (IFPFS) بخش سواد عاطفی: سنجش سواد عاطفی از پرسشنامه کارکردهای روانشناختی خانواده استفاده شده. این مقیاس توسط کیمیایی در سال (۱۳۸۸) طراحی و ساخته شده است. مؤلفه سواد عاطفی در این آزمون شامل ۷ سؤال است که به صورت لیکرت ۷ درجه ای نمره گذاری میشود. روایی این آزمون توسط سازنده آزمون تایید و قابلیت اعتماد طبق نمره ای که به دست خواهد آمد گزارش میشود در این پژوهش نیز قابلیت اعتماد ابزار با آلفای کرونباخ به دست آمد. جهت تجزیه و تحلیل دادهها

^۱ Compatibility

^۲ Satisfaction

^۳ Happiness

^۴ Coherence

^۵ Promise

^۶ Iranian Family Psychological Performance Scale (IFPFS)

از نرم افزار SPSS استفاده شد. نتایج نشان داد که رویکرد سیستمی - ساختاری موجب افزایش معنادار کیفیت زناشویی، حل تعارض و حل مسئله زوجین، در مقایسه با گروه کنترل شده است. در تبیین نتایج به دست آمده می‌توان گفت که رویکرد سیستمی - ساختاری با دارا بودن رویکرد جامع و سیستمی، تاثیر معناداری بر ساختار خانواده می‌تواند داشته باشد و با تغییر ساختار خانواده سعی در رفع نواقص و مشکل پیش آمده می‌نماید. امید است که با استفاده از این رویکرد بتوان گام مهمی در زوج درمانی و خانواده درمانی برداشت.

پرسشنامه کیفیت زندگی^۱ وار و همکاران (SF-۱۹۹۶): پرسشنامه ۱۲ سوالی کیفیت زندگی، فرم کوتاه‌تر شده پرسشنامه کیفیت زندگی ۳۶ سوالی است که به طور گسترده ای در مطالعات مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد (کونتودیموپولوس و همکاران، ۲۰۰۷) نسخه ۱۲ سوالی کیفیت زندگی در سال ۱۹۹۶ توسط وار، کاسینسکی و کلر طراحی شد. این پرسشنامه دارای ۸ زیرمقیاس است. با توجه به تعداد کم گویه‌ها اغلب نمره کلی فرد مورد استفاده قرار می‌گیرد. پرسشنامه حاضر کیفیت زندگی را از نظر درک کلی از سلامتی خود، عملکرد فیزیکی، سلامت جسمانی، مشکلات هیجانی، درد جسمانی، عملکرد اجتماعی، نشاط و انرژی حیاتی و سلامت روان مورد بررسی قرار می‌دهد. وار و همکاران (۱۹۹۶) (به بررسی روایی و پایایی این مقیاس پرداختند. پایایی این مقیاس به روش بازآزمایی محاسبه شد. آلفای کرباخ محاسبه شده برای ۱۲ سوال در بعد جسمانی ۰/۸۹ و برای ۱۲ سوال در بعد روانی نیز ۰/۷۶ گزارش شد که نشان دهنده میزان پایایی مطلوب سوالات این پرسشنامه بود.

روش اجرا

روش اجرا اینگونه بود که تعداد ۱۴۸ نفر (۸۳ زن و ۶۵ مرد) به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. به منظور اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش از پرسشنامه استفاده شد. در همین راستا پرسشنامه طلاق عاطفی گاتمن برای اندازه‌گیری متغیر طلاق عاطفی، پرسشنامه استاندارد مقیاس کارکرد های روان شناختی خانواده ایرانی (IFPFS) برای اندازه‌گیری متغیر سواد عاطفی، پرسشنامه وار و همکاران برای اندازه‌گیری متغیر کیفیت زندگی به کار گرفته شد. داده‌های به دست آمده با استفاده از نرم افزار SPSS-26 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

جدول ۱ - توزیع فراوانی شرکت کنندگان به تفکیک جنسیت نشان می‌دهد که با توجه به اطلاعاتی که در جدول و نمودار مشاهده می‌شود تعداد ۸۳ نفر در این پژوهش زنان و ۶۵ نفر از آن‌ها مردان تشکیل داده‌اند. با توجه به جدول فوق ۵۶/۱ درصد از شرکت کنندگان خانم و ۴۳/۹ درصد را مردان تشکیل داده‌اند.

^۱ Quality of life scale

جدول ۱- شاخص های توصیفی پاسخگویان بر حسب سن با تفکیک جنسیت را نشان می‌دهد ۲۱/۷٪ از زنان و ۳۲/۳٪ از مردان شرکت کننده در رده سنی ۲۰-۳۰ سال را تشکیل داده اند ۵۳/۰٪ از زنان و ۴۰٪ از مردان شرکت کننده در رده سنی ۳۱-۴۰ سال را تشکیل داده اند ۱۹/۳٪ از زنان و ۲۶/۶٪ از مردان شرکت کننده در رده سنی ۴۱-۵۰ سال را تشکیل داده اند

۵٪ از زنان و ۲٪ از مردان شرکت کننده در رده سنی ۵۱-۶۰ سال را تشکیل داده اند. در نمودار ۲-۴ جدول توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سن طبق اطلاعات به دست آمده بیشترین افراد شرکت کننده در رده سنی ۲۰-۳۰ و ۳۱-۴۰ نشان می‌دهد که حاکی از این است که جامعه پژوهش جوان است.

جدول ۱- توزیع فراوانی پاسخ گویان بر اساس جنسیت و سن

جنسیت	فراوانی	در صد فراوانی
زن	۸۳	۵۶/۱
مرد	۶۵	۴۳/۹
کل	۱۰۰	۱۴۸

زنان	فراوانی	در صد فراوانی	مردان	فراوانی	در صد فراوانی
۲۰-۳۰	۱۸	۲۱/۷	۲۰-۳۰	۲۱	۳۲/۳
۳۱-۴۰	۴۴	۵۳/۰	۳۱-۴۰	۲۶	۴۰/۰
۴۱-۵۰	۱۶	۱۹/۳	۴۱-۵۰	۱۶	۲۴/۶
۵۱-۶۰	۵	۶/۰	۵۱-۶۰	۲	۳/۱
کل	۸۳	۱۰۰	کل	۶۵	۱۰۰

شاخص های گرایش مرکزی و پراکندگی مربوط به نمرات متغیرهای تحقیق در اعضای گروه نمونه، در جداول زیر ارائه شده است.

جنسیت	متغیرها	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
زنان	طلاق عاطفی	۱۷/۷۶	۵/۰۴۵	۸	۲۴
	سواد عاطفی	۲۶/۷۶	۹/۷۹۶	۷	۴۹
	کیفیت زندگی	۲۸/۵۱	۱۲/۸۸	۱۲	۴۸

شاخص های امارتوصیفی متغیر های پژوهش ، در جدول ۲ نشان میدهد که میانگین سوادعاطفی به عنوان یک متغیر پیش بین در زنان برابر با ۲۶/۷۶ و در مردان ۲۲/۴۸ و میانگین متغیر پیش بین کیفیت زندگی در زنان برابر با ۲۸/۵۱ و در مردان برابر با ۲۳/۶۳ می باشد. انحراف معیار در زنان به ترتیب ۹/۷۹۶، ۱۲/۸۸ و در مردان برابر با ۱۲/۶۳ ، ۹/۹۰ می باشد .

جدول ۳. چولگی و کشیدگی برای متغیرهای پژوهش

زنان	چولگی	کشیدگی	نرمالیتی	مردان	چولگی	کشیدگی	نرمالیتی
طلاق عاطفی	-۰/۶۵۹	-۰/۸۷۶	نرمال	طلاق عاطفی	-۱/۱۴۰	-۰/۳۴	نرمال
سواد عاطفی	۰/۷۳۲	۰/۸۸	نرمال	سواد عاطفی	۱/۰۵۸	۰/۱۰۹	نرمال
کیفیت زندگی	۰/۱۸۷	-۱/۴۰۲	نرمال	کیفیت زندگی	۰/۸۲۴	۰/۰۶۶	نرمال

همان طور که در جدول ۲ ملاحظه می شود چولگی و کشیدگی متغیرهای پژوهش در زنان و مردان و در بازه (۲+< و > ۲-) بدست آمده است. لذا می -توان گفت توزیع داده های همه متغیرها از توزیع اماری نرمال پیروی میکند.

جدول ۳. ماتریس همبستگی میان متغیرهای پژوهش در مردان و زنان

زنان	طلاق عاطفی	سواد عاطفی	کیفیت زندگی
طلاق عاطفی	۱		
۱-سواد عاطفی	-۰/۵۸۹**	۱	
۲-کیفیت زندگی	-۰/۴۳۰**	۰/۴۳۴**	۱
مردان	طلاق عاطفی	سواد عاطفی	کیفیت زندگی
طلاق عاطفی	۱		
۱-سواد عاطفی	-۰/۸۰۷**	۱	
۲-کیفیت زندگی	-۰/۲۵۰*	۰/۱۷۵	۱

ضریب همبستگی پیرسون زنان: ۱- رابطه ی سواد عاطفی و طلاق عاطفی معنادار است ($r = -0.589$) و $p < 0.05$) همبستگی منفی و معکوس بیانگر این است که، هرچه قدر طلاق عاطفی بیشتر باشد، سواد عاطفی کمتر می شود. ۲- رابطه کیفیت زندگی و طلاق عاطفی معنادار است ($r = -0.430$ و $p < 0.05$) همبستگی منفی است و کیفیت زندگی به طور معکوس بر طلاق عاطفی اثر میگذارد یعنی هر چه طلاق عاطفی افزایش پیدا مند کیفیت زندگی در زنان کاهش پیدا میکند.

ضریب همبستگی پیرسون مردان: ۱- رابطه ی سواد عاطفی و طلاق عاطفی معنادار است ($r = -0.807$) و $p < 0.05$) همبستگی منفی و معکوس بیانگر این است که، هرچه قدر نمره طلاق عاطفی بیشتر باشد، نمره سواد عاطفی کمتر می شود. ۲- رابطه کیفیت زندگی و طلاق عاطفی معنادار است ($r = -0.250$ و $p < 0.05$) همبستگی منفی است و

کیفیت زندگی به طور معکوس بر طلاق عاطفی اثر میگذارد یعنی هر چه طلاق عاطفی افزایش پیدا کند کیفیت زندگی کاهش پیدا می کند.

جدول ۴: ضرایب رگرسیون برای پیش بینی طلاق عاطفی بر مبنای سواد عاطفی، کیفیت زندگی و هیجان خواهی زنان

Coefficients ^a زنان					
مقدار	t	ضرایب استاندارد		ضرایب غیر استاندارد	
		Beta	خطای استاندارد	B	خطای استاندارد
معناداری					زنان
.۰۰۰	-۳.۷۴۳	-.۴۰۴	.۰۵۶	-.۲۰۸	سواد عاطفی
.۰۹۳	-۱.۷۰۲	-.۱۶۹	.۰۳۹	-.۰۶۶	کیفیت زندگی

a. Dependent Variable: طلاق عاطفی

همان طور که در جدول ۴- مشاهده می شود، سطح معناداری متغیر سواد عاطفی با مقدار اماره t که $۳/۷۴۳-$ برابر با $۰/۰۰۰$ معناداری و کمتر از $۰/۰۵$ محاسبه شده است. لذا اینگونه برداشت می شود که به لحاظ اماره سواد عاطفی بر طلاق عاطفی زنان با بتا استاندارد شده ($-۰/۴۰۴$) تاثیر معنادار دارد ($p < ۰/۰۵$) از انجایی که مقدار ضریب مسیر استاندارد شده دارای مقدار منفی میباشد میتوان بدین شکل تحلیل کرد که افزایش یک انحراف استاندارد در تنظیم سواد عاطفی، طلاق عاطفی زنان به اندازه $-۰/۴۰۴$ انحراف استاندارد کاهش خواهد یافت.

سطح معناداری متغیر کیفیت زندگی با مقدار اماره t که $۱/۷۰۲-$ برابر با $۰/۰۹۳$ معناداری و کمتر از $۰/۰۵$ محاسبه شده است. لذا اینگونه برداشت می شود که به لحاظ اماره کیفیت زندگی بر طلاق عاطفی زنان با بتا استاندارد شده ($-۰/۱۶۹$) تاثیر معنادار دارد ($p < ۰/۰۵$) از انجایی که مقدار ضریب مسیر استاندارد شده دارای مقدار منفی میباشد میتوان بدین شکل تحلیل کرد که افزایش یک انحراف استاندارد در تنظیم کیفیت زندگی، طلاق عاطفی زنان به اندازه $-۰/۱۶۹$ انحراف استاندارد کاهش خواهد یافت

جدول ۵: ضرایب رگرسیون برای پیش بینی طلاق عاطفی بر مبنای سواد عاطفی، کیفیت زندگی مردان

Coefficients ^a مردان					
مقدار	t	ضرایب استاندارد		ضرایب غیر استاندارد	
		Beta	خطای استاندارد	B	خطای استاندارد
معناداری					مردان

سواد عاطفی	-۰.۲۸۴	۰.۳۳۲	-۰.۷۱۴	-۸.۷۸۲	۰.۰۰۰
کیفیت زندگی	-۰.۰۷۶	۰.۰۳۸	-۰.۱۴۹	-۱.۹۷۹	۰.۰۵۲
a. Dependent Variable: طلاق عاطفی					

همان طور که در جدول ۵ - مشاهده می شود، سطح معناداری متغیر سواد عاطفی با مقدار اماره t که $-۸/۷۸۲$ برابر با $۰/۰۰۰$ معنادای و کمتر از $۰/۰۵$ محاسبه شده است. لذا اینگونه برداشت می شود که به لحاظ اماری سواد عاطفی بر طلاق عاطفی مردان با بتا استاندارد شده ($-۰/۷۱۴$) تاثیر معنادار دارد ($P < ۰/۰۵$) از انجایی که مقدار ضریب مسیر استاندارد شده دارای مقدار منفی میباشد می توان بدین شکل تحلیل کرد که افزایش یک انحراف استاندارد در تنظیم سواد عاطفی، طلاق عاطفی مردان به اندازه $-۰/۷۱۴$ انحراف استاندارد کاهش خواهد یافت سطح معناداری متغیر کیفیت زندگی با مقدار اماره t که $-۱/۹۷۹$ برابر با $۰/۰۵۲$ معناداری و کمتر از $۰/۰۵$ محاسبه شده است. لذا اینگونه برداشت می شود که به لحاظ اماری کیفیت زندگی بر طلاق عاطفی مردان با بتا استاندارد شده ($-۰/۱۴۹$) تاثیر معنادار دارد ($P < ۰/۰۵$) از انجایی که مقدار ضریب مسیر استاندارد شده دارای مقدار منفی میباشد میتوان بدین شکل تحلیل کرد که افزایش یک انحراف استاندارد در تنظیم کیفیت زندگی، طلاق عاطفی مردان به اندازه $-۰/۱۴۹$ انحراف استاندارد کاهش خواهد یافت. لذا می توان نتیجه گرفت که سواد عاطفی، کیفیت زندگی و توانایی پیش بینی تغییرات (واریانس) طلاق عاطفی مردان را داشته است.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش بینی طلاق عاطفی بر اساس سواد عاطفی، کیفیت زندگی در زندگی زناشویی در زنان و مردان دارای طلاق عاطفی، شاغل و متأهل شهر تهران انجام شد. فرضیه اصلی پژوهش طلاق عاطفی بر اساس سواد عاطفی، کیفیت زندگی در زندگی زناشویی هم در مردان و هم در زنان مورد قبول قرار گرفت. همچنین نتایج تحلیل -های آماری حاکی از آن بود که طلاق عاطفی را می توان بر اساس سواد عاطفی، کیفیت زندگی در زنان و مردان متأهل پیش بینی کرد. در تبیین نتایج فوق می توان به ابعاد کیفیت زندگی و نتایج حاصل از اختلال در این ابعاد، بر روی روابط زوجین اشاره کرد.

نتیجه اول پژوهش نشان داد که سواد عاطفی به صورت مستقیم تاثیر منفی بر طلاق عاطفی دارد. این بدان معنی است که افزایش سواد عاطفی بر کاهش احتمال طلاق عاطفی مؤثر است. در تبیین نتیجه حاصل می توان به این موضوع اشاره کرد که عدم تامین نیازهای عاطفی که به دلیل فقدان محبت یا عدم ابراز عشق بوده است، منجر به سرد شدن رابطه ی زن و مرد و جدایی عاطفی می شود. وقتی زوجین سواد عاطفی کمی دارند، قادر به اندیشیدن، تشخیص دادن، مدیریت کردن، دریافت و انتقال عواطف خود به طور مناسب نیستند. آنها نمی -توانند به شکل درستی درک کنند که عواطف چگونه رفتارها و تفکرشان را شکل می دهد. این موضوع می تواند به شکل نقطه ضعف در عدم توانایی در درک نیازهای عاطفی یکدیگر ظاهر شود. که گاهی با شکایاتی چون عدم ابراز محبت زوج مطرح می شود. همچنین این مشکل می تواند به دلیل نگرش متفاوت زن و مرد در زمینه ابراز محبت و عشق، منجر به سوء تفاهم های متعدد گردد که باعث سرد شدن رابطه زوجین می گردد (باستانی و همکاران، ۱۳۸۹). در این موارد افراد نسبت به هم بی توجه شده و از یکدیگر دلگیر می شوند. این شرایط باعث کاهش چشمگیر تعاملات مثبت و رضایت از رابطه طرفین، زمینه طلاق عاطفی را

فراهم می کند (اولسون و دیفرین و اسکوگرین، ۲۰۱۰) در نهایت نتایج تحلیل داده ها نشان می دهد سواد عاطفی می تواند تاثیر بسزایی در روند زندگی زوجین داشته باشد.

نتیجه دوم پژوهش نشان داد که کیفیت زندگی به صورت مستقیم تاثیر منفی بر طلاق عاطفی دارد. این بدان معنی است که افزایش کیفیت زندگی بر کاهش طلاق عاطفی مؤثر است. این نتیجه با نتایج پژوهش (بنا، ۱۳۹۷) حسینی نیا، (۱۳۹۵)، (مرادیان ۱۳۹۵) همراستا است، در این پژوهش ها رابطه منفی بین کیفیت زندگی و طلاق عاطفی مشخص شده است و کیفیت زندگی را به عنوان متغیر مؤثری در پیش بینی طلاق عاطفی معرفی کرده اند یکی دیگر از ابعاد مؤثر بر طلاق عاطفی، اختلال در حوزه اجتماعی است. برخی از زوجین با عنوان علاقه شدید، فضای ایزوله ای را برای خود ایجاد می کنند. در این حالت زوجین معاشرت خود را با دنیای پیش از ازدواج قطع نموده و تعامل چندانی با اطرافیان ندارند. به مرور زمان یکی از زوجین خسته شده و این حریم را ترک می کند. در پی این اقدام زوجین احساس می کنند که کنترل خانواده از دست وی خارج شده و دست به اقدامات گوناگونی برای مدیریت اوضاع و بازگرداندن شرایط می کنند و با توجه به عدم پیشرفت، کشمکش ها شروع می شود. نهایتاً مشاجره ای مکرر باعث از بین رفتن علاقه شدید قبلی، و سردی عاطفی می شود و در نهایت احتمال طلاق عاطفی افزایش خواهد یافت.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله بر خود لازم می دانیم از تمامی زنان و مردان متاهل شرکت کننده در این پژوهش، کمال سپاسگزاری و تشکر را ابراز می -نماییم.

منابع

- باستانی، سوسن؛ گلزاری، محمود و روشنی، شهره (۱۳۸۹). طلاق عاطفی: علل و شرایط میانجی. بررسی مسائل اجتماعی ایران، ۳۱(۳)، ۷۸-۶۷
- داوودنیا، رضا (۱۳۹۲). اثربخشی زوج درمانی کوتاه مدت راه حل محور بر کاهش فرسودگی زناشویی زنان. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران غرب.
- حسینی نیا، سارا (۱۳۹۵). مقایسه سلامت عمومی و کیفیت زندگی در زوج های متقاضی و غیر متقاضی طلاق. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر قدس
- رحیمی، افسانه (۱۳۹۰). رابطه هیجان خواهی و سلامت روان با رضایت زناشویی دانشجویان متاهل دانشگاه پیام نور استان تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی. دانشگاه پیام نور تهران.
- بنا، آنهیتا (۱۳۹۷). مقایسه مؤلفه های کیفیت زندگی و بهزیستی روانشناختی زوجین متقاضی طلاق و زوجین عادی شهر اصفهان. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه تبریز
- رضایی، علی محمد؛ میرزاده کوهساهی، فرشته و یعقوبی ترکی، الهام (۱۳۹۶). تعاملات عاطفی زوجین و نقش آن در طلاق عاطفی و اقدام به طلاق: یک پژوهش کیفی. خانواده پژوهی، ۱۳(۴)، ۶۰۴-۵۸۴
- فداکار، سعید (۱۳۹۵). رابطه بین طرحواره های ناسازگار و انسجام خانواده با طلاق عاطفی. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت.
- کرمان، دانکن و هویت، دنیس (۲۰۰۴). مقدمه ای بر روشهای تحقیق در روانشناسی و مشاوره. ترجمه شریفی، حسن پاشا؛ نجفی زند، جعفر؛ میرهاشمی، مالک؛ شریفی، نسترن؛ احقر، قدسی و دوکانه- ای فرد، فریده (۱۳۸۹). تهران: سخن
- مرادیان، شیمیا (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین کیفیت زندگی، رضایت زناشویی، سن ازدواج و ارتباط جنسی پیش از ازدواج با طلاق عاطفی زنان شهر ایلام. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی. دانشگاه شهید چمران هواز.

میرزایی، حصیبه (۱۳۹۳) تاثیر طلاق عاطفی بر اختلالات رفتاری کودکان مطالعه موردی (شهرستان روانسر) پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی رشد، دانشگاه عالمه طباطبایی تهران.

Abbas Yazdani, Mansour Haghghian, و Hamid Keshavarz. (2012). An Analysis of the Quality of Life of Women in Emotional Divorce: A Case Study. *Journal of Social and Cultural Strategies*, 158-159.

Alaqband, L. S. (2019). A Model for Predicting Emotional Divorce Based on Emotional Literacy, Coping Styles, Quality of Life, and Excitement Mediated by Emotion Regulation. *Medical Journal of Mashhad University of Medical Sciences*, 288-402.

Atan, A., & Bulu, M. (2019). The Effect of Family Communication Skills Psycho-Educational Program on Couples' Marital Satisfaction. *Elementary Education Online*, 18 (1), 226-240. doi:10.17051/ilkonline.2019.527205.

Carrere, S., Buehlman, K., & Gottman, J. (2000). Predicting Marital Stability and Divorce in Newlywed Couples. *Journal of Family Psychology*, 42-58.

Davood jamini & Alireza jamshidi seyed Eskandari. (2014). An Analysis on the Status of Health-Therapeutic Indexes in the Provinces of Kermanshah Using TOPSIS, AHP and Cluster Analysis Models. *Scientific Journal of Spatial Planning*, 43-64.

DB, L. (2006). Emotional intelligence as a mixed construct: Its relation to personality and gender. *Journal of Russian & East European Psychology*, 54-68.

Fateme Nemati Sogolitappeh, Keyvan salehi, و Fateme Sadat Rahimi. (2020). Components of Quality of Marital Life: A Meta-Composite Study. *family counseling and prychotherapy*, 1 (29).

Hosein Keshavarz, Nahid Eskandar, Mohsen Saedi Elahe Ghanbarian. (2020). The effectiveness of mindfulness-based cognitive therapy on the life quality and the desire for divorce in newly married couples. *family counseling and psychotherapy*, 31-52.

Keiner, G., Heru, A., & Glick, I. (2008). *clinical manual of couples and family therapy*. British: A CIP record is available from the British Library.

Mahmoud Azimi, و Mehrnaz Abedzade. (2013). Investigating the factors affecting the occurrence of emotional divorce between couples in the family. *Iranian Journal of Sociological Studies*, 31-46.

Nahid Azimi, saeede sadat hosseini, Mokhtar Arefi, و Shima Parandin. (2020). Predicting Emotional Divorce Based on Conflict Control Styles and Psychological Hardiness in Couples. *Journal of Consulting Excellence and Psychotherapy*, 47-57.

Shomali Ahmad Abadi, M., Aghaee meybodi, F., & Mohamadiahmabadi, D. (2020). The Effectiveness of Emotional Literacy Skills Training on Reducing Emotional Divorce and Loneliness in Betrayed Women. *Rooyesh-e-Ravanshenasi*, 6-5

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی